

ناداب ورهوشته کانی نزا وپارانهوه

[کردی - کوردی - kurdisch]

ئاماده کردنی : عبد السلام محمد پشدهری

پیداچونهوهی: پشتیوان سابیر عزیز

۲۰۰۹ - ۱۴۳۰

Islamhouse.com

(آداب الدعاء)

« باللغة الكوردية »

إعداد : عبد السلام محمد بشدري

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

٢٠٠٩ - ١٤٣٠

islamhouse.com

ئاداب و پرەوشتەکانی نزا و پارانەو

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان

سوپاس و ستایشی بی پایان بو پرەوهر دگاری بالادەست و درود و پرەحمەتی نەبر اوەش بو سەرگیانی پاکی پیشەوای مرۆفایەتی موحمەدی کوری عەبدوللا و ئال و بەیت و سەر جەم یار و شوینکەوتوانی هەتا هەتایە .

خۆشەویستان ئەوا جارێکی تر خوای گەورە دەر فەتی پێداینەووە کە بگەینەووە بەمانگی پیرۆزی رەمەزان، مانگی ئارامی دڵان و میهر و خۆشەویستی، مانگی سۆز و بەرەکت و لیخۆش بوون و ئازاد بوون لە سزای ئاگر، ئەو مانگە کە مایە لیبوردنی پرەوهر دگاره بو بەندەکانی، کەواتە با ئیمەش زۆر بەگەرم و گوری بچین بە پیریەووە و پیشوازیەکی بەقەد بالا و پر بەکالای خۆی لی بکەین، بیکەین بە وویستگە بەخۆدا چوونەووە و نزا و پارانەو و پەشیمانی دەر برین لەدەرگای پر بەرەکتی پرەوهر دگارا .

لای هەمووان ئاشکرایە مانگی پیرۆزی رەمەزان لەبەر پر قەدر و ریزی لەلایەن پرەوهر دگارهووە، بەمانگی نزا و پارانەووە گیرا بوون ناسراو، جا دەبیت ئیمە باوهر داریش ئەم مانگە بەهەل وەر بگرین و بەکۆلیک پەشیمانیەووە دەستەکانمان بو لای خوای گەورە بەرز بکەینەووە و داوای لیخۆش بوون بو خۆمان و خیزان و منال و دایک و باوک و خزم کەسو کار و سەر جەم باوهر داران و لیقەوماوانی ئومەتی ئیسلام بکەین لەهەر جیگایەک هەن، بو ئەم مەبەستەش پێویستە ئاگاداری ئاداب و پرەوشتەکانی نزا و پارانەووەکانمان ببین تاووەکو پرەوهر دگاری بالادەست و میهرەبان بەزەیی پێماندا بێتەووە و بمانخاتە بەر رەحم و بەرەکتی خۆی و بەکەسیکمان بگێریت لەو کەسانە کە لەم مانگە پیرۆزەدا لییان خۆش دەبیت إن شاء الله، بو ئەم مەبەستەش حەزم کرد هەندیک لە ئادابەکانی نزا و پارانەووەتان بو باس بکەم، بە ئومیدی ئەوێ هەموو لایەک

سو دمه‌ند بیټ لئی :

یه‌که‌م : ئیخلاص و دلسۆزی بۆ په‌روه‌ردگار، ئیخلاصیش به‌و واتایه‌ی که له‌هیچ که‌سیک غه‌یری خودا نزاو پارانه‌وه نه‌که‌یت و که‌سیش نه‌که‌یت به‌شهریک و هاوه‌لی له‌کاتی پارانه‌وه‌دا، وه به‌شیوه‌یه‌که‌یش داواکانت له‌و زاته پیرۆزه بکه‌یت که به‌پیی سوونه‌تی پیغه‌مبه‌ری خودا بیټ و هیچ بیدعه و زیاده‌رۆبیه‌ک نه‌که‌یت تیایدا، وه‌ک خوای گه‌وره ده‌فه‌رموئیت : (**فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ**) { غافر : ۱۴ }
واته : که‌واته ئه‌ی باوه‌رداران ئیوه هه‌ر هانا و هاوار بۆ خوا به‌رن و مل که‌چ و فه‌رمانبه‌رداری ئاین و به‌رنامه‌که‌ی ئه‌وبن، ئه‌گه‌ر چی بی‌باوه‌رانی‌ش پیی سه‌غله‌ت ببن و پینان ناخۆش بیټ .

ابن کثیر (په‌رحمه‌تی خوای لئ بیټ) ئه‌فه‌رموئیت : مانای ئه‌م ئایه‌ته ئه‌وه‌یه، که ته‌نها و ته‌نها له‌خوای بالاده‌ست بپارێتته‌وه و دانیش بنیټ به‌وه‌ی که ته‌نها ئه‌و په‌روه‌ردگاره و شایه‌نی په‌رسته‌ن و که‌س هاوتا و هاوشانی ئه‌و نیه (تفسیر القران العظیم ۸۸/۴) .

ابن حجریش له‌م باره‌یه‌وه ده‌ئیت : ئه‌م ئایه‌ته به‌لگه‌یه له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی گیرابوونی نزا و پارانه‌وه مه‌ر جدار کراوه به‌وه‌ی ئیخلاص و دلسۆزیت هه‌بیټ بۆ خوای گه‌وره .

دووه‌م : گو‌مانی چاک بردن به‌ په‌روه‌ردگار له‌وه‌رگرتنی نزاکانت و ئاماده‌یی دل و هزر و بیرت، به‌شیوه‌یه‌که‌ کاتی نزا ئه‌که‌یت و له‌خوای گه‌وره ئه‌پارێتته‌وه، بزانیټ که تو له‌حزوری په‌روه‌ردگارا رواه‌ستاویت و له‌زاتی حق ته‌عالای ئه‌و ده‌پارێتته‌وه، نه‌ک نزا بکه‌یت و دل و هوشت له‌لایه‌کی تر بیټ و نه‌زانیټ له‌کی داوا ده‌که‌یت و داوای چ شتیکیش نه‌که‌یت، وه‌ک پیغه‌مبه‌ری خودا (صلی الله علیه وسلم) ده‌فه‌رموئیت : (ادعوا الله وأنتم موقنون بالإجابة، واعلموا أن الله لا يستجيب دُعاءً من قلبٍ غافلٍ لاه) (رواه الترمذي وقال حديث حسن) واته : داوا له‌خودا بکه‌ن به‌شیوه‌یه‌که‌ ئیوه یه‌قینی ئه‌وه‌تان هه‌بیټ که خوای گه‌وره نزا و پارانه‌وه‌کانتان لئ و هه‌ر ده‌گریت، ئه‌وه‌ش بزانیټ که خوای گه‌وره دوعا و نزا لئ له‌ دایک و مه‌ر ناگریت که بیئاگا و غافل بیټ .

چونکه دل پادشایی هه‌موو ئه‌ندامه‌کانی تری لاشه‌یه، جا ده‌بیټ ئه‌و پادشایه

ئامادەبىي ھەبىت لەكاتى پارانەو ھەممو پاداشاکانى تر (جل جلاله) .
 يەحياى كورى موعاذ (رحمتى خوى لى بىت) لەم بارەبەو دەفەر مویت : ھەر
 كەسك لەكاتى نزا وپارانەو ھىدا دل و بىر و ھوشى ئامادەبىت و بزائىت لەگەل چ زاتىك
 دەئاخفیت پارانەو كەى نادرىتە دواو ھە لای ئەو زاتە پىرۆزە .
 ابن القىم یش لەسەر ئەم ووتەبەى يەحياى كورى موعاذ ئەئىت : ھەر كاتىك دل
 و ھوش ئامادە بوو، و ھە پىوئىستى و ھەژار بەكەشى بەو نزا بە راست بوو، و ھە بەجای ئەو
 كەسەش بە ھىز بوو، ئومىد دەكرىت كە ھاوار و نزا كەى گىرا ببىت و ڕەد نەكرىتەو (
 الفوائد : ٧٢) .

سپەھم : دەست پىكردن لەسەر ھەتاو بە سوپاس و ستائىش بو خوى گەورە و
 ھەلوات دان لەسەر پىغەمبەرى نازىز (صلى الله عليه وسلم) لەم بارەبە ھەو
 ھەدوللاى كورى مەسعود (خوى لى رازى بىت) ئەئىت : كُنْتَ أَصْلِي وَالنَّبِيِّ (
 صلى الله عليه وسلم) وأبو بكر وعمر معه، فلما جلستُ بدأتُ بالثناء على الله، ثمَّ
 الصَّلَاةُ عَلَى النَّبِيِّ (صلى الله عليه وسلم)، ثُمَّ دَعَوْتُ لِنَفْسِي، فَقَالَ النَّبِيُّ (صلى اله
 عليه وسلم) : سَلْ تُعْطَهُ، سَلْ تُعْطَهُ (رواه الترمذي وقال حديث حسن صحيح) واته : نوپژم
 دەكرد لەكاتىكدا پىغەمبەر (درودى خوى لەسەر بىت) لەگەل ئەبو بكر و عومەر
 دانىشتبوون، جا كاتىك لىبومەو ھە دانىشتەم، دەستم كرد بە سوپاس و ستائىشى خوى
 گەورە و ھەلوات دان لەسەر پىغەمبەرى خوا، پاشان نزا و دوعام بو خۆم كرد،
 پىغەمبەر (درودى خوى لەسەر بىت) فەر مووى : داوا بەكە دەندرىتتى، داوا بەكە
 دەندرىتتى .

وعن فضالة بن عبيد صاحب رسول الله (صلى الله عليه وسلم) قال : سمع رسول
 الله (صلى الله عليه وسلم) رجلاً يدعو في صلاته لم يمجدُ الله ولم يُصلِّ على النبي (
 صلى الله عليه وسلم) فقال رسول الله (صلى الله عليه وسلم) عجل هذا، ثمَّ دعاهُ فقال
 - له أو لغيره - : إذا صلى أحدكم فليبدأ بتمجيد ربِّه والثناء عليه، ثمَّ يُصلي على النبي (
 صلى الله عليه وسلم) ثمَّ يدعو بعدُ بما شاء (رواه أحمد وأبو داود والترمذي وابن خزيمة
 والحاكم وصححه على شرط مسلم) . واته : پىغەمبەرى خوا (درودى خوى لەسەر بىت)

گوئی له پیاویك بوو له نزا و پارانهویدا به شوکر وسوپاسی و تهمجیدی خوا
 وصلهوات دان لهسهر پیغهمبهر (درودی لهسهر بیټ) دهستی پی نهکرد، ئەمجا
 پیغهمبهر (درودی خوای لهسهر بیټ) فهرمووی : ئەمه پهلەه کرد، پاشان پیغهمبهر
 بانگی کرد وبه ئەو یان بهکەسانی تری فهرموو : ههرکاتیک یهکیک له ئیوه نزا
 ودوعای کرد با به شوکر وسوپاس و تهمجید وبهگهوره گرتنی خودا دهست پی
 بکات وپاشان وصلهوات بدات لهسهر پیغهمبهر (درودی خوای لهسهر بیټ)
 لهدوای ئەوه ههر نزا یهک دهکات با بیکات .

چوارهم : بهرز کردنهوهی دهستهکان لهکاتی نزا وپارانهویدا، ئەنهسی کوری مالک
 ریوایهتی کردوه که ئەلئیت : رأیتُ رسولَ الله (صلی الله علیه وسلم) یرفع یدیه فی
 الدعاء، حتی یری بیاضَ اِبطیه { رواه مسلم } واته : پیغهمبهری خوام بینی (درودی
 لهسهر بیټ) که نزا وپارانهوهی ئەکرد دهستهکانی بهرز کردبووه وه تا ئەو
 ئەندازهیهی که سپیایی بن بالی دهرکهوت .

له ریوایهتیکی تر دا هاتوووه، که پیغهمبهری نازیز (درودی خوای لهسهر بیټ)
 ئەفهرمویت : (إذا سألتُم الله فسلُّو ببطنِ أکفکم، ولا تسألوه بظهورها) (رواه أبو دواد)
 واته : ههرکاتیک نزا تان کرد وداواتان له خوای گهوره کرد به ناوی لهپهکانتان دوا
 بکن – واته دهست بهرز بکنهوه و ناو لهپتان رووی له ئاسمان بیټ – نهک به پشتی
 لهپهکانتان .

ههروهها له فهرموودهیهکی تر دا هاتوووه که پیغهمبهری نازیزمان فهرموویهتی (
 أن الله تبارک وتعالی حی کریم، یرفع الرجلُ إلیه یدیه أن یردھما صفراً
 خائبین) { رواه الامام أحمد والترمذی } واته : پهروه دگارتان بهرز وپیرۆز بیټ
 زیندوووه وزۆر بهرئیز، شهرم دهکات کاتیک یهکیک لهبهندهکانی دهست بهرز بکنهوه
 بۆلای بهنائومییدی ودهست بهتأل دهستهکانیان بگئیریته دواوه .

پینجهم : روو به (قبله) دانیشتن لهکاتی نزا وپارانهویدا، یهکیکی تر له ئادابهکانی
 تری پارانهوه ئەوهیه لهکاتی نزا ودوعا کردندا روو به قبیله دابنیشیت، جابری کوری

عبداللہ (خوی لئ رازی بیت) له باسکردنی حجة الوداعی پیغمبردا (درودی خوی لهسر بیت) نهلئت ... پاشان پیغمبری خوا سواری ووشترهکھی بوو تا گهشته عهرفه، نهمجا ووشترهکھی یهخ داو چپای مهشاتی هاتووچوی خسته بهردهمیوه ورووی کرده قبیله، بهم شیویه تا روژ ئاوابوو وهستا، پاشان سوار بوو ههتا گهشته مهشعر الحرام له موزدهلیفه لهویش بههمان شیوه رووی کرده قبیله ودهستی کرد به نزا وپارانهوه ..... { رواه مسلم } گومانی تیدا نیه نهم جیگیانهش بهرز ترین و پیروزترین جیگاکانی نزا وپارانهوهن له عهرفه ومهشعر الحرام دا . له صیفهتی دوعا ونزای پیغمبریشدا هاتوو، که لهروژی بهردا رووی کرده قبیله ودهستهکانی بهرز کردهوه بو لای خوا و دهستی به پارانهو کرد { رواه البخاری } .

شهمه : زهلیلی نواندن لهبردهم پهروهردگادا، خوی گهوره چیروکی هزرهتی نهیوبمان بو دهگیریتهوه - علیه السلام - که دهفرمویت : (وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسْنِي الضَّرَّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ (۸۳) فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَأَتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذَكَرَى لِلْعَابِدِينَ) { الأنبياء : ۸۳- ۸۴ } واته : کاتیک که نهیوب هانا وهاواری بو پهروهردگاری برد، - پاش نهو ههموو نهخوشی وبهلا وموصیبهتهی که هات بهسریدا - زور بهزهلیلی ودل شکاویهوه ووتی : نهی پهروهردگارم بهراستی من نازار وناخوشیم تووش بوو، تووش لهههموو کس میهرهبانتر وبهرحم تری (۸۳) نهمجا نیمهش نزامان گیرا کرد وبههانایهوه چووین ههموو نهخوشی وناخوشیهکانمان له کول کرده، ههموو مال ومندالمان پی بهخشیوه ونهوندهی تریش لهگهلیدا، نهوش بزانه نهوه رحمتیکی تایبته بوو له لایهن نیمهوه بو نهو ، وه یادهوهریشه بو بهنده خوا پهستهکان .

پرسیار کرا له عبداللہ کوری عباس (خوی لئ رازی بیت) سهبارته به صیفهتی نویژهبارانهی پیغمبری خوا (درودی لهسر بیت) نهویش لهوهلامدا فرموی : پیغمبری خوا دهرچوو بو نویژه بارانه بهشیویهک که زور بهزهلیلی ومتواضعانهوه خوی پیشان نهدا، تا گهشته شوینی نویژکردنهکه نهمجا دهستی کرد به خویندهنهوهی ووتارهکھی وپاشان بهردهوام بوو له نزا وپارانهوه بهشیویهک که

لهبهردهم پهروهردگاردا زور بهزلهیلی دههاته پیش چاو ههروهه الله اکبری زوری کرد، لهدوایدا ههروهه نوژی جهژن دوو رکاتی کرد { رواه احمد وابو داود والترمذی وقال حدیث حسن صحیح } .

حهوتهم : دان نان بهگوناھ وتوانی خوتدا، یهکیکی تر له نادابهکانی پارانهوه نهویه که کهسی نزا کهر لهبهردهم پهروهردگاردا دان بنیت به ههچی تاوان وگوناھیک که کردویتهی چونکه نه کارهی نزیک دهکاتهوه له لی خوش بوونی خوی گهورهوه، هه بویه دهبنین له قورئانی پیروزدا که بهسههاتی پیغمبهرانمان بو دهگیریتهوه _ علیهم السلام _ که نزا وپارانهوهیان کردوه لای پهروهردگار، دانیان ناوه به ههله و کهم وکورتی خویاندا، نهوتهانی نادهمی باوکه گهورهی ههموو مروقایتهی لهگهل خوی خیزانیدا لهبهردهم خوی گهورهه دا دان دهنن به گوناھی خویاندا ودهلین : (**قَالَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ**) { الاعراف : ۲۳ } واته : نهوسا نیتر ههردووکیان ههستیان بههلههی خویان کرد ووتیان : نهی پهروهردگار نیه ستهمان لهخومان کرد، خو نهگه لیمان خوش نهبیت وبهزهبیت پیماندا نهیهتهوه، نهوه بهراستی نیه له خهسارومندان دهبن .

لهوهلامی نه نزایهیاندا خوی گهوره تهوبهی لیوهرگرتن و لییان خوش بوو، ههروهه دهفهرمویت : (**ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى**) { طه : ۱۲۲ } واته : پاشان پهروهردگاری ههلیژارد بو پیغمبهریتی وتهوبهی لی قبول کردو رینمونی کرد .

یان ههزرتی موسی - علیه السلام - پاش نهوهی که کابرایهکی کووشت له خوی گهوره پارایهوه وهواری بو برد (**قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغْفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ**) { القصص : ۱۶ } واته : موسی فهرمووی : نهی پهروهردگار بهراستی من ستهم لهخوم کرد، کاتیک لهدهستم دهچوو نهو کابرایهه کووشت، لیم ببووره وبمبهشخه، جا خوی میهرهبانیش لی خوش بوو، بیگومان چونکه نهو زاتیکی لیخوش بوو میهرهبانه .

یان ههزرتی یونس - علیه السلام - پاش نهوهی که له گهلهکهی تووره بوو وسهری خوی ههنگرت بهبی نهوهی خوی گهوره نیزنی بدات، نهوه بوو ماسیهکی

گهوره قووتی دا، به لام پاشتر ولهناو سکی نهو ماسیهدا یونس تیگهشت که سهر پیچی پروهردگاری کردوه بهردهوام دهستی کرد به خویندنی نهو دو عایه : (**لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ**) { الانبیاء: ۸۷ } واته : نهی پروهردگار تنها تو پهرستر اویت وجگه لهتو هیچ پهرستر اویکی بههق نیه، پاک و بیگهردی بو تو نهی خودایه، چونکه من لهو کهسانهم که ستهمکارن، که یونس پیغهمبره - علیه السلام - دانی نا به هله و سهر پیچی کهیدا خوی گهورهش لی خوش بوو، وه رزگاری کرد لهو تنگانه و نارمهتیه، ههروهک پاشتر دهفرمویت (**فَاسْتَجِبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْعَمِّ وَكَذَلِكَ نُجِّي الْمُؤْمِنِينَ**) { الانبیاء: ۸۸ } واته : دوعا ونزاکهیمان گیرا کرد و رزگارمان کرد لهو ناخوشی و نارمهتیه، بهههمان شیوه گشت باوهردارانیش رزگار دهکین .

لهم بارهیهشوه پیغهمبری خوا (درودی لهسر بیت) فرموویتهی : (دعوة ذي النون - إذا دعاه في البطن الحوت - لا إله إلا أنت سبحانك إني كنت من الظالمين، فإنه لم يدع بها رجل مسلم في شيء قط إلا استجاب الله له { رواه أحمد والترمذي والنسائي وصححه الحاكم } واته : نزا وپارانوههکی خاوهن ماسیهکه که مهبهست پی یونس پیغهمبره - علیه السلام - کاتیک لهسکی ماسیهکهدا هاواری کرد نهی خویه هیچ پهرستر اویکی بههق نیه جگه لهتو، پاک و بیگهردی بو تو نهی پروهردگار بهراستی من لهستهمکارانم، ههروسلمانیک نهو نزا وپارانوهیه بکات بو ههرشتیک خوی گهوره لی قبول نهکات ودیت بهدم هاواریهوه .

ههشتهم : خودا لهبیر نهکردن لهکاتی خوشی وئاساییدا وههمیشه لی پپارنیتهوه بو نهوهی لهکاتی نارمهتیدا نهگهر نرات کرد ولی پپارنیتهوه بیت بههاناتهوه .
ههرکهسیک لهکاتی ئاسایی و خوشیدا خوی گهورهی لهبیر بیت و بیناسیت ، پروهردگاریش لهکاتی نارمهتیه و لیقهوماندا دهیناسیت و دیت بههاناپهوه .
نهو هورهیره (خوی لی رازی بیت) له پیغهمبرهوه (درودی خوی لهسر بیت) نهگیرنیتهوه که فرموویتهی : (من سره أن يستجيب الله له عند الشدائد والكرب، فليكثر الدعاء في الرخاء { رواه الترمذي والحاكم وهو حديث حسن } واته : ههس کهس حز دهکات که خوی گهوره لهکاتی نارمهتیه ونههامتیدا نزا وپارانوهکانی لیگیرا بکات،

ئەو بە لەهکاتی خوۆشی و ئاسایی دا زۆر دوعا بکات و لەخودا بپارێتەو .

ابوالدرداء (خواي لى رازى بىت) ووتەيەكى جوانى هەيه ئەلئيت : هەركەس لەهکاتی خوۆشی و ئاسایی دا زۆر لەخودا بپارێتەو لەهکاتی بەلا و موصيبەت دا بۆى گىرا دەبىت، هەركەس زۆر لەدەرگاى بەدات هەر بۆى دەكرێتەو (رواه البيهقي فى شعب الإيمان) .

نۆيەم : زۆر بە عەزم و بە دڵنیاييەو داوا لە خواى گەورە بکەيت، ئەو ئەهکاتی پارانەوتدا بلىت : ئەى خواى گەورە ئەگەر وويستت ئەوهم بۆ بکە، نەخىر بزانه پەروەردگار زۆر بەرەحمە و زۆر پەش دەوڵەمەندە، جا لەبەر ئەو دو دڵ نەبىت لە نزا و پارانەوتەکاندا، بەشيوەيەك دوعا بکە كە خواى گەورە بۆت جى بەجى دەكات و دىت بەهاناتەو، لەفەرموودەيەكدا هاتوو كە پىغەمبەر (درودى خواى لەسەر بىت) فەرموويەتى : (إذا دعا أحدكم فلما يؤل : اللهم اغفر لي إن شئت، ولكن لي عزم المسألة، ولي عظم الرغبة، فإن الله لا يتعاضم شيء أعطاه) (رواه مسلم) واتە : هەركاتىك يەكێك لە نۆيە نزاى كرد و لەخوا پارايەو بە نەلئيت : ئەى خواى گەورە ئەگەر وويستت لىم خوۆش بە، بەلكو زۆر بە عەزم و دڵنیاييى و پەرەبەتتىكى گەورە داوا بکات لەخواى گەورە، چونكە پەروەردگار هىچ شتتىكى لا گەورە و گران نىە كە بىبەخشىت .

دەيەم : دووبارە كردنەوێ نزا و پارانەو و ئىلحاح كردن لە پەروەردگار .

هەروەك ابو الدرداء فەرمووى : هەركەس زۆر بەدات لەدەرگاى هەر بۆى دەكرێتەو، جا لەبەر ئەو توى باوەردارىش زۆر بپارێرەو و چەند جارێك دوعاكانت بلىرەو و ئىلحاح بکە لە پەروەردگار كە لئيت گىرا بکات، وەك ئەوێ سویندى خودا بەدەيت و بلى : ئەى خوايە توو گەورەى و عەظەمەتى خۆت و ناوە پىرۆزەكانت لىم خوۆش بە، ئەى خوايە دەستم دانانىم تا دوعاكانم لى گىرا نەكەيت و ئەى خودايە پەروەردگارى ئاسمانەكان و زەوى خاوەنى هەموو كەون و كائىنات هەلسۆرپىنەرى وورد و درشتى ئەم گىتى يە توو زۆر دەوڵەمەندى زۆر بە رەحمىت لەگوناھەم خوۆش بە لەناگرى دۆزەخ رزگارم بکە لەگەل پىغەمبەران و راستگووان و پىباوچاكان و شەدەاء

حه شرم بکه وله به هه شته که تدا بمکه به ها وه لی ئه وان .

له صیفه تی دوعا وپارانه وه کانی پیغهمبهر (درودی خوی له سهر بیټ) دا هاتووه : أنّ النبیّ (صلی الله علیه وسلم) استقبل القبلة یوم بدر، ثمّ مدّ یدهُ فجهل یتف بربه : اللهمّ أنجز لی ما وعدتني، اللهمّ أت ما وعدتني، اللهمّ إن تهلك هذه العصابة من أهل الإسلام لاتعبد فی الأرض، فما زال یتف بربه ماداً یدیه مستقبل القبلة، حتی سقط رداؤه عن منکبیه، فاتاه أبو بکر فأخذ رداؤه، فألقاه علی منکبیه، ثمّ التزمه من ورائه وقال : یا نبی الله کذاک مناشدک ربک، فإنه سینجز لک ما وعدک، فأنزل الله : (إذ تستغیثون ربکم فاستجاب لکم أني ممدکم بألف من الملائکة مردفین) { رواه البخاری } واته : پیغهمبهر (درودی خوی له سهر بیټ) له روژی به در، رووی کرده قبیله وپاشان دهسته کانی بهرز کرده وه بو ناسمان ودهستی کرد به نزا وپارانه وه له خودا، وئیه فرموو : ئه ی پهروهر دگارم ئه وه ی به لئنت پی داوم جی به جی بکه بو، ئه ی خوی گهوره ئه وه ی به لئنت داوه پیم بو بهینه دی، ئه ی خوی به هم جهنگاوه رانه ی ئیسلام نه گهر ئه مرؤ تیک بشکین ئه وه ئیتر تو له سهر زه ویدا ناپه رستریټ، به رده وام روو به قبیله و به ده ست بهرز کراوه ی داوای له خودا ده کرد تا هینده دهستی بهرز کرده وه عباکه ی سه رشانی که وته خواره وه، ئه مجا ئه بو بکر هاتو عباکه ی خسته وه سه رشانی وله پشتیه وه وه ستا وبه پیغهمبهری ووت : ئه ی نیراو ره سولی خودا، هه رچیت داوا کرده وه خوی گهوره نزا که ی لی گیرا کردوویت ، پهروهر دگار ئه وه ی به لئنی پیداویت هه موویت بو جی به جی ده کات، له دوا پیدا ئه م ئایه ته هاته خواره وه : ئیوه هاوار بو خودا دین و لی ده پارینه وه، ئه ویش به ده متانه وه هات و نزا که ی لی گیرا کردن به وه ی هزار فریشته ی یهک له دوا ی یهکی بو دابه زانن - که یارمه تی ده رتان بن له جهنگ کردن له گهل بیباوه ران - .

یازده یه م : هه ولیده با پو شاک و خوار دن و خوار دنه وه وجیگی دانیشنتت له رزقی حه لال و پاک و خاوین بیټ و حه رام تیکه لاوی مال و سامانت نه بیټ، چونکه حه رام خوار دن و خوار دنه وه و حه رام پوشین ده بن به هو ی ریگری له گیرا نه بوونی دوعا وپارانه وه لای خوی گهوره ومیهره بان، له فهرمووده یه کی سه حیددا هاتووه که

پيغهمبەر (درودی خوی لهسەر بیټ) ئهفرمویټ : (.. ثُمَّ يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ يَقُولُ: يَا رَبُّ يَا رَبُّ وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ وَغَذِيَّ بِالْحَرَامِ فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لَهُ) { رواه مسلم } واته : ..... پاشان كهسيك دهستهكاني بهرز دهكاتوه بو ئاسمان وهاوار دهكات ولهخودا دهپارپتهوه وئهئيت : ئهی پهروهنگار ئهی پهروهنگار، كهچی لهگهڵ ئهوهشدا خواردن وپوشاکی لهحهرامه وحهراميشی دهرخوارد دهریټ، ئیتر چۆن وبهچ شیوهيك پارانهوهكهی لی گیرا بکریټ .

كهواته ئهی برای باوهردار خۆت و مال و مندالت لهحهرام بپاریزه لهبهر ئهوهی پهروهنگار له ناگری دۆزهخ بتپاریزیټ وپاشانیش ههرچیت داواکرد لهخوای گهوره بیټ بهدهمتهوه ودوعا ونزاکانت لهکاتی نارحهتی ولئقهومانندا لیگیرا بکات، بویه زور ناگاداربه .

دوازدهیهم : کۆتا ئاداب لهئادابهکان بۆتان باس بکهین ئهوهیه، تۆش کۆتایی دوعا ونزاکانت به سهلهوات دان لهسەر پيغهمبهری ئازیز بهینه، ئهوه پيغهمبهری که شانازی ههموو بهشهریهت و ئوممهتی ئیسلامه، چونکه ناوی پیروزی پيغهمبهر (درودی خوی لهسەر بیټ) ههمیشه وزورجار خوی گهوره لهگهڵ ناوی خویدا زکری دهکات، له شایهتوماندا، له کاتی بانگ داند، له ئیطاعه وگوپرایهلیدا، له لهبهدهمهوهچوونی باوهرداران بو جی بهجی کردنی فرمانهکانیان (استجبیوا لله ورسوله ...) .

لهفرمودهیهکیشدا که ئیمام طهبرانی وبههیهقی ریوایهتیان کردوه وفرمودهکەش فرمودهیهکی حهسهنه پيغهمبهر (درودی خوی لهسەر بیټ) فرموویهتی : (كُلُّ دَعَاءٍ مَّحْجُوبٌ حَتَّى يُصَلِّيَ عَلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) وَاتِهِ : هَمُّو نَزَا وَپَارَانَهَوِهِيك دهریټه دواوه ههتا ئهوه کاتهی كهسهلهوات دهریټ لهسەر پيغهمبهر (درودی خوی لهسەر بیټ) .

لهکۆتایدا لهخوای گهوره دهپاریینهوه به ناو وصیفته جوانهکانی که لهم مانگه پیروزهدا له گوناھی ههموو لایهکمان خوش ببیټ ویارمهتیمان بدات لهسەر طاعهت وعیبادهتی خوی وبمان گیریت لهو کهسانهی که لهم مانگه پر بهرکهتهدا لییان خوش

دهبیت ونزا ودوعاو پارانہوہی گشت لایہکیشمان قبول بفہرمویت (ٹامین یارب
العالمین)

سبحان ربك رب

العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين .

وصلی اللہ وسلم علی

نبینا محمد وعلی الہ وصحبہ وسلم .

والسلام علیکم ورحمة اللہ وبرکاتہ .